

Andrzej Siemieniewski

Rzymska sesja Uniwersytet i Kościół w Europie (17-20 V II 2003)

Wrocławski Przegląd Teologiczny 11/2, 197-199

2003

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

OMÓWIENIA I RECENZJE

Rzymska sesja *Uniwersytet i Kościół w Europie* (17-20 lipca 2003 r.)

W dniach od 17 do 20 lipca 2003 r. odbyła się w Rzymie sesja na temat *Uniwersytet i Kościół w Europie*. Spotkanie zorganizowane zostało przez Radę Konferencji Episkopatów Europy (CCEE) i Komisję ds. Wychowania Konferencji Episkopatu Włoch, we współpracy z włoskim Ministerstwem Edukacji, Uniwersytetów i Badań Naukowych, z okazji 700-lecia założenia Uniwersytetu Rzymskiego „La Sapienza”.

Licznie zgromadzeni delegaci z różnych krajów reprezentowali bądź to poszczególne kraje (członkowie organizacji, rad i komisji w wymiarze narodowym lub eksperci), bądź diecezje i jednostki akademickie. Delegatami diecezjalnymi byli duszpasterze akademicki, studenci, nauczyciele uczelniani lub reprezentanci centrów kulturalnych, a także animatorzy kultury akademickiej. Osobną kategorię stanowili delegaci uniwersytetów katolickich, papieskich akademii, wydziałów i instytutów teologicznych. Głównym miejscem obrad, seminariów i spotkań była bazylika św. Jana na Lateranie i przylegający do niej papieski Uniwersytet Laterański, a zdecydowanie dominującymi językami były włoski i angielski.

Pierwszego dnia sympozjum, w czwartek 17 czerwca, po ceremonii powitania miało miejsce kilka pozdrowień, między innymi ze strony sekretarza Konferencji Episkopatu Włoch – ks. bpa Giuseppe Betori, rektora Uniwersytetu Rzymskiego „La Sapienza” – prof. Giuseppe d’Ascenzo, przewodniczącego FUCE (*Fédération des Universités Catholiques Européennes*) – prof. Miguelaa Gassiot Matas oraz Ministra Nauczania, Uniwersytetów i Badań Naukowych Republiki Włoskiej – Letizi Motatti.

Centralnym punktem stało się wystąpienie najpierw ks. bpa Amédée Grab, przewodniczącego Rady Konferencji Episkopatów Europy, a potem wykład inauguracyjny sympozjum ks. kardynała Karla Lehmana. Ks. kardynał omówił miejsce uniwersytetów w Europie i ich rolę w upowszechnianiu wartości chrześcijańskich.

Następnie prof. Eric Froment, przewodniczący Europejskiego Stowarzyszenia Uniwersytetów, omówił misję uniwersytetu jako miejsca formacji zarówno badacza naukowego, jak i studenta. Po nim dr Walter Schwimmer, sekretarz generalny Rady Europy, podkreślił rolę Rady Europy zrzeszającej 45 państw (a w przyszłości zapewne dołączą kolejne: Białoruś i Monako), przedstawił wizję trzech komplementarnych filarów jedności starego kontynentu. Te filary to Kościół, uniwersytet, Rada Europy. Wreszcie prof. Cesare Mirabelli, były przewodniczący włoskiego sądu konstytucyjnego, omówił zagadnienie przybliżenia obywatelom państw europejskich struktur rozszerzającej się Europy.

Kolejny dzień, piątek 18 lipca, rozpoczął się modlitwą w bazylice laterańskiej pod przewodnictwem ks. abpa Oswalda Gomis, przewodniczącego Federacji Konferencji Episkopatów Azji (FABC). Obrady tego dnia skoncentrowały się na seminariach, jako że dzień ten nosił nazwę: Europejskiego Dnia Kultury. Uczestnicy podzieleni na grupy przysłuchiwali się prezentacjom i brali udział w dyskusjach w następujących grupach tematycznych: *Osoba ludzka – genealogia, biologia, biografia; Miasto człowieka – społeczeństwo, środowisko, ekonomia; Wizje nauki – odkrycia, wynalazki, technologie; Twórczość i pamięć – sztuki plastyczne, literackie, muzyczne*. Równolegle odbywały się obrady grupy rektorów uniwersytetów europejskich oraz spotkanie grupy europejskich biskupów.

Uczestnicy obrad wzięli też udział w Eucharystii w bazylice laterańskiej pod przewodnictwem ks. kardynała Paula Pouparda, przewodniczącego Papieskiej Rady do spraw Kultury. Wieczór tego dnia stał się natomiast okazją do spotkania z przedstawicielami grup animujących duszpasterstwa akademickie: najliczniej zgromadzono się na spotkaniu w Aula Magna Uniwersytetu Laterańskiego z Hiszpanem Kiko Argüello, założycielem Drogi Neokatechumenalnej. Wygłosił on porywającą prelekcję na temat: *Piękno zbawi świat*.

Sobota 19 lipca była dniem audiencji w Castel Gandolfo z papieżem Janem Pawłem II, który skierował do uczestników obrad orędzie i pozdrowiał grupy językowe z różnych krajów. Po audiencji miejscem Eucharystii pod przewodnictwem ks. bpa Tadeusza Kondrusiewicza z Moskwy stało się centrum ruchu *Focolarini* – Mariapoli w Castel Gandolfo. W wykładach popołudniowych podkreślono, że dzień Pięćdziesiątnicy był pierwszym krokiem doświadczenia Kościoła w globalizacji.

Ostatni dzień sympozjum europejskiego, niedziela 20 lipca, rozpoczął się modlitwami w bazylice laterańskiej pod przewodnictwem ks. bpa Oscara Urbina Ortega, delegata Rady Episkopatu Ameryki Łacińskiej (CELAM). Następujące potem wykłady otworzyło wystąpienie ks. bpa Marka Jędraszewskiego, delegata Konferencji Episkopatu Polski. Ks. biskup wnikliwie omówił trzy typy uniwersytetu (klasyczny – kontynuowany w uniwersytetach katolickich; pozytywistyczny – charakterystyczny dla mentalności XIX-wiecznej; postmodernistyczny – rozpowszechniony pod koniec XX wieku).

Po nim wystąpił m.in. ks. Jeremy Fairhead z duszpasterstwa akademickiego w Oxfordzie, który przedstawił pięcioraką wizję celu tego typu duszpasterstw: „Chrystus obecny”, „dzielenie się Chrystusem”, „nauczanie o Chrystusie”, „Chrystus rozeznawany” i „Chrystus głoszony” (*Christ present, shared, taught, discerned, proclaimed*). Dalszy ciąg obrad to wystąpienie prof. Ruprechta Wimmera, rektora katolickiego uniwersytetu w Eichstätt oraz ks. Francisca Kohna z Papieskiej Rady do spraw Świeckich.

Porywające podsumowanie obrad zostało dokonane przez abpa Cesare Nosiglia, delegata Rady Konferencji Episkopatów Europy do spraw Duszpasterstwa Akademickiego. Inny rodzaj podsumowania, mianowicie modlitewnego, stanowiła dziękczynna Eucharystia wieńcząca rzymskie sympozjum i pieczętująca przekonanie, że tego typu spotkania są niezbędne dla tworzenia klimatu porozumienia i jedności duchowej w Europie jednoczącej się politycznie i gospodarczo. Czterodniowa sesja stała się dla wszystkich uczestników ważnym etapem poszukiwania chrześcijańskich podstaw jedności europejskiej, zakorzenionej w niemalym stopniu w kulturze uniwersyteckiej i – szerzej – kulturze akademickiej naszego kontynentu. Przymierze Kościoła i uniwersytetu wydaje się być potrzebą chwili

w tych momentach przełomowych dla Europy, jeśli ma ona zachować swoją duchową tożsamość, sprężystość i zapał w upowszechnianiu tradycyjnych europejskich wartości, potrzebnych całemu światu jak nigdy dotąd.

ks. Andrzej Siemieniowski

XXXIII Wrocławskie Dni Duszpasterskie (27-29 sierpnia 2003 r.)

Już po raz 33. odbyły się na Papieskim Wydziale Teologicznym, Wrocławskie Dni Duszpasterskie. Tym razem kilkusetosobowe grono słuchaczy, w którym można było zaobserwować znaczące grono Pań, miało okazję pogłębiać swoją świadomość obecności kobiety w Kościele i społeczeństwie. Temat jakże aktualny i ważny, szczególnie teraz, kiedy rola kobiety pojmowana jest niejednokrotnie w sposób wypaczony i zafałszowany. Dni – których organizatorem był jak zwykle ks. inf. prof. dr hab. Ignacy Dec, rektor PWT – zaszczyliło swoją obecnością kilka wybitnych postaci. Już podczas Mszy Św. uczestnicy mieli okazję posłuchać mądrej homilii JE ks. abpa Henryka Muszyńskiego, metropolity gnieźnieńskiego. Ks. rektor, otwierając XXXIII WDD, wskazał przyczyny zwrócenia uwagi na temat kobiety: jej godność, macierzyństwo, świętość życia, obecność Maryi w życiu Kościoła, a także współczesny kryzys kobiecości, który powiązany jest z kryzysem w rozumieniu macierzyństwa czy godności.

Pierwszy wykład wygłosił ks. abp Muszyński na temat *Niewiasta w planach Bożych – kobieta w Piśmie Św.* Biblia wielokrotnie opisuje kobiety, które były wybierane przez Boga, aby prowadzić naród wybrany, a największą z nich jest Maryja. Symposium o kobiecie nie mogło się odbyć bez kobiet, dlatego można było posłuchać wnikliwego wykładu siostry prof. Zofii J. Zdybickiej z KUL-u na temat *Falszywy i prawdziwy feminizm we współczesnej kulturze*. Wiadomo, że w XX wieku rozwinął się nowy kierunek w myśli humanistycznej zwany feminizmem. Ma on jednak swoje oblicza wypaczone oraz takie nurty, które podobnie jak w przypadku kwestii ekologicznych, podejmują zagadnienie kobiety i kobiecości w sposób odpowiednio wnikliwy i celny. Po południu wystąpiła prof. Maria Braun-Gałkowska; w sposób językowo piękny, inspirując się Biblią, mówiła o *Kobiecie w rodzinie*. Komplet konwersatoriów odbył się w salach PWT i dotyczył szczegółowej tematyki związanej z tematem Dni. Drugiego dnia pierwszym prelegentem był doc. Zygmunt Gałdicki, prezes Klubu Inteligencji Katolickiej, który zaproponował temat: *Praca zawodowa kobiet a życie rodzinne*. Niektóre z kwestii podjętych w tym wystąpieniu dotyczyły zagadnienia wychowania dzieci oraz konieczności czy też pragnienia podejmowania przez kobietę pracy zawodowej. Następny wykład w kwestii odpowiedzialności kobiety za religijno-moralne kształtowanie dziecka wygłosił ks. prof. Jan Kowalski, wieloletni przyjaciel naszej uczelni, jej doktor *honoris causa*. Ks. Kowalski przyzwyczaił nas do bardzo głębokich swoich przemyśleń i ujęć dotyczących kwestii moralnych we współczesnym, niezwykle złożonym świecie, także i teraz liczne grono słuchaczy, w większości pań, mogło z wykładu księdza profesora wynieść wiele. Kolejny prelegent, ks. prof. Ignacy Dec omówił, jak zwykle bardzo klarownie i wyczerpująco, na podstawie listu Jana Pawła II